

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség: Bátaszék, Király-ut.
Kiadóhivatal: Bátaszék, Zrinyi-utca.
Kéziratokat nem adunk vissza.

SZERKESZTIK és KIADJÁK:
JOÓ KÁROLY és SZÉL GÁSPÁR.

Megjelen minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Nyílt-térben egy sor 30 fillér.

Föl a szivekkel.

Aki figyelemmel kíséri lapunknak a községi képviselőtestületi ülésekről közölni szokott tudósításait, tudni fogja, hogy ülés el nem mulhat anélkül, hogy a község szegényei közül egyik-másik segélyért ne folyamodnék. A legutóbbi ülésen is két munkaképtelen özvegyasszonynak havi 4-4 korona segélyt szavazott meg a képviselőtestület. Azt minden józan ember elképzelheti, hogy havi 4 koronából ember élelemmel magát el nem láthatja. Pedig ruházatra is van szüksége. Azonban a község sem adhat többet, mivel a szegényalap jótékonyosságát nagyon sokan igénybe veszik. Így tehát a munkaképtelen aggastyánok a szegény-pénztárból nyerendő segély mellett

vagy koldulni, vagy nélkülözni kénytelenek. Ezen a bajon pedig segíteni kell! És pedig nem a községnek, mert az amugy is nyakig van megterhelve, hanem a társadalomnak, amely aránylag — őszintén vallom — nagyon kevés, elenyészően csekély jótékony-ságot gyakorol. Mert elvégre egy se-reg szórakozást nyújtó egyesület fönrtartása még nem egyenlő a jótékony-ság gyakorlásával. Nemde igazam van?

Bátaszéken pedig annyi egyesület van, hogy ahoz lélekszámra nézve hasonló községet fölmutatni senki sem képes. És a tűzoltó egyesületen kívül, a mely a humanizmus szolgálatában áll, s a dalárda és a magyarosító egyesületen kívül, amelyek kulturmissiót teljesíteni vannak hivatva, nincs egyetlen egy sem, amely jótékony-ságot gyakorolna.

Még a temetkezési egyesületeket sorozhatjuk az emberbaráti intézmények közé, bár azok is olyan absurd gazdasági politikát követnek azzal, hogy a pénzt garmadába gyűjtik és az elhalt tagok visszamaradottjainak alig juttatnak annyi költséget, hogy abból elhalt övéiket tisztességesen eltemethetik. Aztán azt a tömérdek olvasóegyesületet mind a társadalom tartja fönn céltalanul. Vagy a lövészegyesület: tisztán parádé és fönrtartása rengeteg pénzbe kerül. Hány szegény özvegynek, árvának, munkaképtelen nyomoréknak lehetne abból egy-egy karaj kenyeret juttatni? Sok-sok sajtó sebre lehetne abból gyógyító balzsamot szerezni!

Szüntessünk meg egy pár komoly cél nélküli egyesületet, s fordítsuk azok

TÁRCA.

Én Istenem . . .

Én Istenem légy te tanubizonyosságom:
Hogy téged szeretlek legjobb e világon,
Hogy hű leszek hozzád utolsó óráimig,
Egyedül a tiéd koporsóm zártáig.

Amily igaz esküvésem,
Ugy áldjon az Isten
Engem.

Sujtson az ég átka életemen végig,
Ne tekinthessek fel a csillagos égig,
Ha meghalok, vesse ki a föld a testem,
Elátkozott legyen örökre a lelkem,

Mily hazug az esküvésem,
Ugy verjen az Isten
Engem.

Te is hívd az Istent tanubizonyosságul,
Hogy mint szeretsz engem: híven vagy
[csalárdul.

Hű leszel-e hozzám utolsó óráimig;
Egyedül az enyém koporsód zártáig?!
A mily igaz esküvésed,
Ugy áldjon az Isten
Téged.

Sujtson az ég átka életemen végig,
Ne tekinthessél fel a csillagos égig,
Hogyha meghalsz, vesse ki a föld a tested,
Elátkozott legyen örökre a lelked.

Amily hazug esküvésed,
Ugy verjen az Isten
Téged.

Hegyháti.

Margitta naplója.

Május 1.

Istenem, hát leszel-e még valaha ilyen szép nap az életemben? . . . Ugy tele van a szívem . . . Minden-minden olyan mosolygó a világon. Mindenkit megszeretnék vigasztalni, hogy nemcsak rossz emberek élnek a világon . . . Amig egy Veér Gyula van, nem kell kétségbeesni . . .

Ennek az embernek nincs párja. Csupa finomság. Egyetlenegyszer sem hívott más-képp, mint »Nagysád«. Pedig a mai haszon-talan ujságíró szobaurunk, Maló váltig köte-kedett vele meg vélem:

— Margitka pompásan tud tornászni — csufolódott. — Tizenkét óra alatt átug-rotta a „kisaszszonyosság“-ot s lett belőle nagysád.“

A csunyanyelvű. De ilyen embernek, mint Veér Gyula, beszélhet háromszáz henc-gő ujságíró is.

És milyen csinos fiú. Meglátszik rajta, hogy becsületesen él, hogy nem lumpolja át az éjszakákat. Hogy villog a szeme. De a legislegszebb mégis a hangja. Nem tudom, mi mindent meg nem tudnék tenni ezért az aranyos, lágy hangért. Soha-soha nem beszél hencgően. Még csak a harmadik éve, hogy orvosnövendék, de legalább is olyan komoly, mint a házi orvosunk. Pedig az már tizenöt éve is lehet, hogy doktor.

. . . Este volt, mikor a kirándulásból hazatértünk. Evvel az emberrel boldogság

Bátaszéken a „Korona“-szálló

a kereskedelmi utazók találkozó helye. — Kifünő magyar konyha, kiváló finom borok és szolid kiszolgálás.

➡ Mérsékelt szobaárak. ➡

főntartási költségeit emberbaráti intézményekre. Teremtsünk az elhagyatott, munkaképtelen aggoknak otthont! Létesítsünk szegényházat, s helyezzük el benne a sorsüldözött, munkát nem bíró szegényeket! A község és a társadalom részéről egy kis jóakarát, s a nagynak, sulyosnak látszó kérdést könnyen megoldhatjuk. A községnek van 7023 koronás szegényház alapja. Ehez járuljon hozzá a maga adományával mind a négy temetkezési egyesület. Mindegyiknek van fölösleges pénze. S ezt annál is inkább tegyék meg, mivel rövid idő múlva az állam fogja rátenni a kezét vagyonaikra *kezelés címén*. S az államnak ez a *«cselekvése»* nem fog soká késni. Ha a szegényházat fölemeltük, a benne elhelyezett aggokat részben a község a 17182 koronás szegényalapjából, részben a társadalom adakozás útján lássa el. A szegényház alapítását, vezetését bizzuk hölgyeinkre. Az ő nemes szívök, fenkölt gondolkodásuk, s általában finomabb lelki tulajdonságaik predestinálják ezen emberbaráti intézmény megalakítására. Szervezzünk, alakítsunk jótékony nőegyletet, vegye az kezébe ezt a humanus ügyet, s bizton mondom, hogy az eszme testet ölt.

Szél Gáspár.

Az új ipartörvény.

Bátaszék, 1904. aug. 4.

Küszöbön áll az új ipartörvény megalakítása. Ugy látjuk, hogy a tervezetben, amely nyilvánosságra került, igen sok üdvös

együtt lenni. A nővérem meghívta, és ő megígérte, hogy meglátogat bennünket. Nekem pedig odasugta:

— Én sokszor akarok önrel együtt lenni, Margit nagysád.

. . . Margit nagysád . . . A nevemen is szólított.

. . . Istenem. Soha álom nem jó a szememre.

Május 5.

Itt volt. Itt volt Igazi ur. Nemcsak átabotában jött fel, hanem vizit-időben. Milyen jól áll rajta a fekete ruha. Nem olyan hanyag a külsejére, mint Maló. De belülről sem oly léha. Ez egy komoly férfi. Ha ebből nem lesz professzor, akkor senkiből.

Érdekes is lehet orvosnak lenni. Elmesélte, hogy ő bizony nem megy vidékre doktornak, parasztok közé. Igaza is van. Ilyen ember nagyvárosba való . . . Istenem, olyan jó a közelében lenni.

. . . Maló persze, az éjjeli ember, egész nap aludt. Én fel akartam kelteni, de Veér

ujítás foglaltatik, amelyek hivatta vannak arra, hogy a helytelen állapotoknak, tarthatatlan helyzeteknek vessenek véget Évtizedek óta sürgetik már az ipartörvény revízióját, mert az eddig érvényben volt törvény nemcsak egy bizonyos, de a pótlására hivatott miniszteri rendeletek, melyeket évente tizhatszámra adtak ki, egy oly utvesztőt képezett, hogy azokhoz nemcsak az iparos nem tudott alkalmazkodni, de még a törvény s a rendeletek végrehajtására hivatott közhivatalnokok sem. A visszás állapotok áldatlan helyzetet teremtettek az egész vonalon. A szabad verseny, a szabad ipar, amely Amerikát okos célra vezető törvények mellett nagygyá tette, nem illett bele a mi viszonyainkba, mert az ósdi céhrendszerből nem lett volna szabad a legmodernebb intézményekre átugrani. A legtöbb bajnak ez volt a fundamentuma.

Már most nagyon sok függ attól, hogy jól van-e megcsinálva az új ipartörvény? Gyökeresen kiirtja-e a magyar ipar betegségeit? A kontár-rendszert? A tisztességtelen versenyt? A gyárosoknak minden téren előnyben való részesítését? A közszállításoknál a kisiparosok mellőzését? Az inasok tulszaporításával való visszaélést? A munkás és munkaadó közötti viszony elmérgesedését.

Ebből az odavetett néhány kérdésből is látjuk már, milyen nagy feladat vár az ipartörvény revíziójára s tisztában lehetünk azzal, hogy az új törvénynek, ha jó, korszakalkotónak kell lennie.

Mi bizunk azoknak szaktudásában és helyes érzékében, akik a törvény tervezetét kidolgozták.

Olyan férfiak ezek, akik évtizedeken keresztül állottak az ország iparügyeinek élén s alkalmuk volt tiszta meggyőződést szerezni arról, hogy a mai rendszerben mi a jó és mi a rossz. Mit kell elhajtani, s mit kell fentartani és fejleszteni. Mégis bizonyos aggodalom fog el, ha arra gondolunk, hogy bevett szokás a mi kodifikátorainknál, különösen iparügyekben, hogy mindenk felett a külföld példáján igyekeznek okulni, első sor-

ur azt mondta, csak hadd lustálkodjék az a lajhár. Ez a leghelyesebb kifejezés. Maló csakugyan az.

Nekem csak az fájt, hogy Veér ur ilyen rövid ideig maradt. Pedig a nővérem is tartóztatta, ami igazán csoda volt. Mikor kikiérttem, azt kérdezte:

— Margit nagysád, mi csak itt találkozhattunk?

Igazán nem értettem meg mindjárt, mit akart ezzel mondani. Ragyogó szemmel nézett rám és így folytatta.

— Mondtam már a multkor, hogy én sokszor akarok magával találkozni. Itt nem lehetséges a nővére meg Maló miatt . . . Majd elmegyünk együtt sétálgatni . . . Akar? — Szeretnék! — feleltem félve.

Csak a szeme ne ragyogott volna úgy, mikor ezt mondta:

Majd irok levelet. Abból megtud mindent.

Május 9.

Irt levelet. Itt van már a kezemben tegnap este óta. Nem tudom mi bajom. Szé-

ban Németország ipari törvényeit használják forrás és minta gyanánt. Pedig a mi külföldön, például Németországban hasznos és üdvös, az Magyarországon lehet haszontalan, sőt káros. Magyarországnak speciális viszonyai vannak, melyek részleteikben egy más állam viszonyaival sem párhuzamosak, német vagy más törvényt kellő átgyúrás, a helyi viszonyokhoz való alkalmazás nélkül hozzánk átplántálni: ez bizony áldatlan munka. Reméljük, sőt elvárjuk az ipartörvény kodifikátoraitól, hogy alapos tanulmányozás és átférfálás után mentek csak bele abba, hogy külföldi törvényeket vegyenek át a javaslatokba.

Az ipartörvény revíziójától mindenesetre várjuk a kisiparos helyzetének minden vonalon való megkönnyebbitését. Mert ha nem ezt a célt szolgálja első sorban a revízió, akkor célt tévesztett. Többször kifejtettük már ezen a helyen, hogy nem a nagy magántőkékkel alapított gyári vállalatok szorulnak rá a köz támogatására, hanem a kisiparos, aki töke nélkül dolgozik s a gyárak versenyével kell megküzdenie.

Legközelebb rátérünk a revíziótervezet részleteinek megbirálására.

Sz. r.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Községi számadások.** Bátaszék község képviselőtestülete f. é. július hó 31-én tartott rendkívüli közgyűlésében a községi számadások megvizsgálására kiküldött bizottságnak írásbeli jelentése alapján a) a község 1903. évi közpénztári számadása 67111 K. 27 f. bevétel-, 64941 K. 91 f. kiadás-, 2169 K. 36 f. készpénzmaradvány-, 20942 K. 31 f. cselekvő hátralék-, 2174 K. 34 f. tulfizetés-, 21382 K. 98 f. szenvedő hátralék és 397 K. 95 f. tulkiadással; b) a községi közmunka 1903. évi számadása: 5164 K. 15 f. bevétel-, 3501 K. 51 f. kiadás-, 1662 K. 64 f. készpénzmaradvány-, 878 K. 30 f. cselekvő hátralék-, 174 kétfogatu, 24 egyfogatu igás és

dülök. Alig tudtam felelni a nővéremnek, hogy miért esik ki minden a kezemből . . .

Azt kérdezi tőlem a levélben, tunám-e őt szeretni. Hát szabad nekem azt felelni erre, hogy igen? Pedig: ige, igenigen. Mindig őt szeretném szeretni. Nem, nem merem ezt neki megmondani. Soha. Vagy talán majd egyszer. Sokára.

Mit tegyek? Azt mondja, hogy holnap délután vár a fasorban. Hogy: ha szeretem, ott leszek. Hát szabad neki megtudni, hogy szeretni tudnám . . . ?

Május 10.

Nem akartam . . . Nem akartam semmiképp sem elmenni. Egy jóra való leánynak nem szabad csak úgy sétálgatni egy fiatal emberrel.

. . . És ott voltam . . . Csak egy félórát sétálgattunk. Alig szóltunk egymáshoz, de bizton azt gondolta ő is amit én hogy milyen szép az élet. Mikor elváltunk megígértette velem, hogy néhány nap múlva megint találkozunk. Megszorította a kezem. Velem forgott a világ. És rogyott minden.

1488 kézi napszám természetbeni cselekvő hátralékkal, 26 K. 10 f. tulfizetés- és 95 K. 39 f. szenvedő hátralékkal; c) a községi szegényalap 1903. évi számadása 6644 K. 97 f. bevétel-, 6428 K. 08 f. kiadás-, 216 K. 89 f. készpénzmaradvány-, 1418 K. 92 f. gyümölcsöző tőke-, 1112 K. 96 f. kamat-, 39 K. 24 f. késedelmi kamat- és 4394 K. 08 f. takarékpénztári betét-, összesen 16965 K. 20 f. cselekvő hátralékkal; d) a szegényhálózat 1903. évi számadása: 3461 K. 16 f. bevétel-, 3447 K. 16 f. kiadás, 14 K. készpénzmaradvány-, 3262 K. 11 f. gyümölcsöző tőke-, 300 K. községi hozzájárulási- és 3447 K. 16 f. takarékpénztári betét-, tehát összesen 7009 K. 27 f. cselekvő hátralékkal; e) a községi építkezési alap 1903. évi számadása: 3481 K. 43 f. bevétel-, 3289 K. 92 f. kiadás-, 191 K. 51 f. készpénzmaradék- és 2819 K. 56 f. cselekvő hátralékkal; f) az utcaszabályozási alap 1903. évi számadása: 6 K. 75 f. készpénz- és 608 K. 42 f. takarékpénztárban elhelyezett cselekvő hátralékkal; g) a tűzoltósági segélyalap 1903. évi számadása: 2026 K. 01 f. bevétel-, 1995 K. 65 f. kiadás-, 30 K. 36 f. készpénz-, 1454 K. 08 f. gyümölcsöző tőke-, 192 K. 99 f. kamat-, 200 K. községi hozzájárulási- és 84 K. 95 f. takarékpénztári betét-, tehát összesen 1932 K. 02 f. cselekvő hátralékkal; h) az iskolaépítési alap 1903. évi számadása: 83 K. 80 f. cselekvő hátralékkal; i) a Dr. Demián-alap 1903. évi számadása: 26 K. 26 f. postatakarékpénztárban elhelyezett cselekvő hátralékkal; j) a községi temetőalap 1903. évi számadása: 274 K. 48 f. készpénz- s 3711 K. 78 f. cselekvő hátralékkal, melyből 3448 K. 48 f. takarékpénztári betét; k) a fogyasztási adó 1903. évi kezeléséről vezetett számadás: 28357 K. 51 f. bevétel-, 27055 K. 63 f. kiadás-, 1301 K. 88 f. készpénzmaradvány, 2290 K. 78 f. cselekvő hátralék- és 40 K. 95 f. tulfizetéssel (mely az 1903. évben ki nem mért mustnak azonnal befizetett adója); l) a községi közbirtokosság 1903. évi számadása: 26159 K. 75 f. bevétel-, 21652 K.

kiadás, 4507 K. 75 f. készpénz-, 5703 K. 83 f. cselekvő hátralék-, 1902 K. 08 f. szenvedő hátralék- és 17 K. 26 f. tulfizetéssel — a számvizsgáló bizottság észrevételeinek figyelembe vételével jóváhagyatott. Az észrevételek leglényegesebbike a tulságos nagy hátralék behajtásának szorgalmazása, mely azonban az ideai rossz termés miatt majdnem legyőzhetlen akadályba ütközik.

— **Beküldetett.** Polyó hó 14-én, vasárnap megnyílik a bátaszéki iparkiállítás, melynek megnyitási programját a rendezőség a következőkben állapította meg. Délelőtt 9 és fél óraker a kiállítás tisztikara, a kiállítók testülete gyülekezik a belvárosi iskolában, hogy együttesen felvonuljanak a 10 óraker kezdődő istentiszteletre. Ennek végével a kiállítás helyiségéhez vonulnak, hol a dalárda a Himnuszt énekli, melynek elhangzása után Erdős Gábor kiállítási biztos üdvözölve Boda Vilmos országgyűlési képviselőt, a kiállítás védnökét, felkéri őt a kiállítás megnyitására. A védnök szavaira a dalárda a Szózatot énekli. Déli egy (1) óraker az ipartestület helyiségében társasbéd lesz, melyen első sorban a bírálóbizottság vidéki tagjai vesznek részt, kikhez jelentkezés útján a helybeliek közül is számosan jelentkeznek. Este 8 és fél óraker műkedvelő színelőadás az ipartestület kerthelyiségében. A kiállításra váltott jegyek (1 kor.) a színelőadás álló helyeire is érvényesek. Ülőhelyekre külön jegyek váltandók s pedig I. helyre 1 kor., II. helyre 60 fill. ellenében. Második napon a belépődíj a kiállítás megtekintésére 80 fill. Ettől kezdve végig minden nap 40 fill. a belépődíj. Az ipartestület és olvasókör tagjai részére a rendező-bizottság kedvezményes jegyeket tartott fenn, úgy hogy egyszer megváltott 1 koronás jeggyel a kiállítás egész tartama alatt bármikor látogathatják az összes helyiségeket.

— **Az izraelita hitközség köréből.** A Polacsek Fülöp volt helybeli kereskedő távozásával megüresedett hitközségi elnöki állásra Östreicher Ignác kereskedő választatott meg

egyhangulag. Weisz Dávid helyettes rabbi hosszú és sikerdús működése után a jól megérdemelt nyugalomba vonul. A hitközség ezer korona végkielégítéssel jutalmazta derék és kiváló tisztviselőjét. Az így megüresedett helyettes rabbi állást választás útján töltik be. A hitközségi elöljáróságnak még csak pályázatot sem kellett hirdetni, jelöltek már fölös számban jelentkeztek.

— **Községi közmunka.** Az 1905. évi községi közmunka mérvének megállapítása tárgyában a képviselőtestület kerek 2500 korona összeget állapított meg, mely az előjáróság által a kivetésnél arányosan felosztandó.

— **Halálozás.** Bátaszéki születésű Szeifert Antal volt pörböli alerdesz, pénzügymiszteri tisztviselő a múlt hét folyamán Budapesten meghalt. Özvegye s árvái gyászolják.

— **A vonaton meghalt gyermek.** Reinhardt Mátyás kőműves felesége kéthónapos Mátyás nevű fiával a múlt hét egyik éjszakáján Bátaszékről Budapestre utazott. A vonaton a kis gyermek hirtelen meghalt. A csecsemő holttestét, bár külső sérülések nyomai nem látszanak rajta, a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Vármegyei közgyűlés.** Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága nyári rendes közgyűlését folyó hó 17-én tartja meg a vármegye székházában. Ebben a közgyűlésben választják meg a tiszti főügyészt is, aki a „T. K.” szerint nem lesz más, mint Totth Ödön helyettes tiszti főügyész, mivel egyedül ő reflektál ezen állásra.

— **Eljegyzés.** Frank János szekszárdi ipariskolai rajztanító eljegyezte Csáktornya-ról Matusidesz Anna kisasszonyt.

— **Katonai utóállítás.** A fősorozásról elmaradt hadkötelesek részére folyó évi szeptember hó 3-án Szekszárdon utóállítás lesz.

— **Telefonhálózat a vasutvonalon.** A bátaszék-dombóvári vasutvonalon a máv. igazgatóságának rendeletére telefonnal látják el az összes állomásokat és az őrhá-

Május 15.

Ismét vele voltam. Alig egy pár percig csak. Valami szűk kis utcán mentünk keresztül. Egyszerre hirtelen megcsókolta a kezemet . . . Ezt a boldogságot nem tudtam elbirni . . .

Május 16.

A nővérem sejteni kezd valamit. Az a szemtelen Maló beszélhette tele a fejét. Nem szóltak még eddig semmit, de látom, hogy figyelnek rám . . . Bánom is én . . . Nekem szeretnem kell Veért . . .

Május 17.

Csak most haragszom igazán a volt osztálytanáromra, aki sohasem engedett bennünket regényt olvasni. Az irigység. Nem akarta, hogy megtudjuk milyen szépséges a szerelem. Én nem értem, de olyan jó is így szeretni. Az egész: egyszerű dolog. Ő levelet ír nekem és azt kérdi benne, hogy szeretem-e? Én felelek neki, hogy: szeretem. Csak ez az egy szó az egész és én nappal is gyönyörűeket álmodom. Nemhogy éjjel.

Ha az emberek mind szeretnének, talán nem is volna köztük rossz.

Május 24.

Ma duzzogott Gyula. Az én Gyulám. Hogy nem szeretem igazán. Mert, ha igazán szeretném akkor nemcsak egy félóracsókát sétálnék vele.

Hát a szerelem nemcsak édes, van benne keserűség is? . . . Fáj, nagyon fáj, hogy Gyulának nincs belátása. Hiszen folyton hazudnom kell a nővéremnek, mikor sétálni megyek vele.

Május 26.

Ma először tegezett. De a hangja nem a régi volt.

— Szeretsz? — kérdezte.

— Nagyon! — feleltem.

— Akkor adsz egy csókot! — suttozta. De rettenetes volt nézni a szeme forgását. Alig birtam visszatartani a sirást. És hazaszaladtam.

Május 30.

Azt írta, hogy bocsássak meg neki. Hol-

nap feljő. Pedig ez nincs rendjén, mert holnap a nővérem egész nap nincs itthon. És, ha megtudja, hogy Veér itt volt, akkor kikapok.

— Nem tudom neki megírni, hogy ne jöjjön . . .

Május 31.

. . . Maló úgy ugrott be a szobába, mint valami tigris. Azt hittem, ez a halál, el kell sülyednem szégyenletemben . . . Veér magához szoritott megakart csókolni. Irtóztató véresek voltak a szemei. Több volt, mint csunya.

Maló az arcába vágott az öklével.

— Gazember! — ordította a fülébe. — Nem tudtam, hogy gazember is van a barátaim között . . . Hová raktad a tisztességedet? . . . Pusztulj! . . .

. . . És kilökte őt.

Fáy Nándor.

zakat. A telefonvezeték irányának megállapítását mult kedden végezte el az e célra kiküldött szakértői bizottság.

— **Beszűntetett csendőrör.** A csendőrkerületi parancsnokság augusztus elsejével beszüntette a decsi csendőröröt és Decs községet a bátaszéki, Öcsény községet pedig a szekszárdi csendőrör kerületébe osztotta be.

— **Az áldomás vége.** Simon Takács János és Szücs Pál szekszárdi lakosok nagy áldomást ittak mult vasárnap az öcsényi szőlőhegyen Fajfari István házában. Midőn már sokat öntöttek a garatra, szóról-szóra úgy összevesztek, hogy késsel mentek egymás ellen. Az áldomás ivásnak az lett a vége, hogy mind a ketten alaposan összeszurkálva kerültek haza.

— **Sertésvész és lépfene.** Ez a két irtózat nyavalya tartja rettegésben Bátaszék és vidékének gazdaközönségét. A sertésvész már 4 hét óta pusztit olyannyira, hogy Alsónyéken alig van ház, ahonnan a gypmester az elhullt disznókat sorra ki ne vitte volna. Legutóbb még a lépfene lépett föl. Alsónyéken már 30-nál több szarvasmarha hullott el, Bátaszéken eddigelé csak egy eset fordult elő: Német József gazdának szép tehene esett áldozatul a borzalmas nyavalyának.

— **Ugrás — a halálba.** Szélig József vérédi szolgálégy saját életével fizette meg vigyázatlanságát. A mezőről gabonát szállított a faluba, de utközben oly vigyázatlanul ugrott le a kocsiról, hogy még ott a helyszínén meghalt. Minden élesztési kísérlet hiabavalónak bizonyult.

— **Tüze, vízre vigyázatok, hogy bajba ne jussatok!** — kiabálták még a hatvanas években a kürtölő éjjeli örök. Ily száraz időben, amikor világszerte tüzekről ujságnak, sokszorta jobban kellene vigyázni a közvagyonra, s helyén lenne a cigarettára, szivarra, pipára és gyufára ügyelni. Így Bátaszéken aug. 5-én d. u. valamelyik gondatlan ember a fentiekkel ügyetlenül bánhatott, mert a Köves-utcán, Pápay tanító deszkakerítése mellett néhány négyszögmeternyi területen a község által gondozandó és söprendő szalma a nyílt utcán tüzet fogott, s az arra menő harangozó ügyességének s gyorsaságának köszönhető, hogy néhány kánnányi vízzel eloltatott. Különb ez utcát szertelen módon is használják, de mert közutja a községnek, ennek kötelessége is volna a köves utat rendben tartani, hogy a víznek rendes lefolyása lenne; nemkülönb a söpretésébe sem szakadna bele a község. Hiszen megszűnt a községi robotmunka. Már most ne várjon a község két nagy napot, hogy t. i. csak ősszel és tavasszal tisztogattatja, hanem tessék azt valahányszor tele szóródik ganéval vagy szalmával — söpretni. Ezt kívánja a tisztaság és az adózók tömege. Hisz a bíró mindent nem tudhat, nem lévén erre utja. A néma gyerekek pedig az anyja sem érti meg a hangját. Városunk tetterős bírása bizonyosan tenni fogja kötelességét.

— **Utonálló inas.** Szorg János községünkbeli inas teljesen megérett a börtönre.

Sem a családi, sem az iskolai nevelés nem fogott rajta. Bárdolatlan, rakoncátlan most is, mint azelőtt. Az inasok valóságos réme. Fél tőle mindenki. Mert a legcsekélyebért is bicskát ránt, s azzal osztja az igazságot. Legutóbb is, a mult napok egyik éjjelén Maszler András és Hok Péter inasokat úgy összeszurkálta, hogy rajtuk 30 napig gyógyuló testi sértést követett el. A csendőrség tettest sulyos testi sértés büntette miatt jelentette föl a kir. ügyészségnek.

— **A gyermekszobából.** Az 5 éves Miklós testileg-lelkileg jól fejlett fiu. Ő és az apja közt a következő párbeszéd foly: Fiu: Ki teremtett minket? Apa: Az Isten. Fiu: És hogy teremtett minket? Apa: Isten azt mondotta, hogy legyen. Fiu: És lett? Apa: Igen. Fiu: Különös! Hát miért nem lesz mákostésza, mikor én azt mondom, hogy legyen?

*

Miklós (mialatt idegen polgár gyereket nézeget): Hát Mindenhova, csak mihozánk nem hoz a gólya bácsi pólyásbabát?

Anya (a pólyás gyerekre mutatva): Vegyük ezt, édes fiacskám!

Miklós (Duzzogva): Nekem nem kell más asszonyé, nekem a magáé kell.

Bácsi: Derék: okos legény lesz ebből a Miklós-kából, ha . . .

Miklós (közbevágv): Én nem akarok legény lenni.

Bácsi (ugyan miért te kis bohó?)

Miklós: Mert nem akarok a szolgálók után füttyülni.

— **A tejszövetkezetek 1903-ban.** A földmivelésügyi minisztérium most adta ki a magyar tejszövetkezetek 1903. évi kimutatását, amelyből kitűnik, hogy 7 év leforgása alatt a tejszövetkezetek száma 517-re szaporodott. A tagok száma 50.440, az üzletrészek 94.664. Ezek a szövetkezetek a mult évben 886 millió liter tejet dolgoztak fel. Évi bevételük 10 és fél millió korona volt. — A tejszövetkezetek 30 vármegyében vnnak megszva. Legtöbb van Tolna, Baranya, Bács-Bodrog, Torontál, Temes, Vas, Veszprém és Moson vármegyékben. Ujabban a székelyföldön is, továbbá Zalamegyében alakultak szövetkezetek, amelyek révén a kisgazdák jelentékeny jövedelemre tettek szert, mert nemcsak a tejből huznak hasznot, hanem marhaállományuk is szaporodik és javul minőségben, ami az okszerű gazdálkodásnak veti meg alapját. A tejszövetkezetek szaporodásával vajkivitelünk is jelentékenyen növekedett. A kivitel értéke a növekvő belfogyasztás dacára máris meghaladta a 10 millió koronát.

— **Tanonc kerestetik.** Jó házból való fiu pék tanonc felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

CSARNOK.

A gyilkos.

(Folytatás és vége.)

Szembesítés.

Muntán Tógyer, a vádlott, komoran nézett a törvényszéki bírakra.

— Ezek is el akarnak áztatni — morgogta a fogai között.

— Mondja Muntán, szólalt meg újból az elnök, a gyilkosság előtt mikor beszélt utoljára a segédjegyzővel?

— Pünkösdkor.

— Szóval hat nappal a gyilkosság előtt. Mit mondott akkor maga neki?

Muntán vállat vont. Nem akart válaszolni. De az elnök unszolta.

— Beszéljen Muntán. Mondja el mindazt őszintén. Csak ezzel segíthet magán.

— Őszintén beszéljek? Az urak azt akarják, hogy vállaljam magamra, hogy én öltem meg a segédjegyzőt. Sok bolondot tettem már életemben, de ezt a bolondságot nem fogom elkövetni. Mit mondtam neki akkor? Bizony azt mondtam, hogy ne lekelődjék a házam tájéka körül, hagyjon békét az asszonynak, mert leütöm a derekát.

— Szóval megfenyegette.

— Igen. És el is voltam rá szánva, hogy ha meggyőződnék róla, hogy elcsábitotta a feleségemet, akkor agyonütöm mindkettőjüket.

— No lássa, Muntán. El volt rá szánva, maga mondja. Mégis most tagadja, hogy része lett volna a gyilkosságban.

— Persze, hogy tagadom, mert nem volt benne részem. Azon az estén, mikor az urfit szíven szurták, én kint barangoltam a Biagurán, kerestem a tehéncémet.

— Mégis furcsa, hogy azon éjszakán nem találkozott senkivel, aki ezt az állítását beigazolhatná.

— A Biagura nem sétálóhely. Napok mulnak el anélkül, hogy a hegyen egy emberi lélek megfordulna.

— A felesége azt vallotta, hogy maga nagyon gyűlölte a segédjegyzőt. Minduntalan mondogatta, hogy még agyonüti azt az embert.

Muntán Tógyer megrendült, hogy a feleségét emlegetni hallotta. Összeszorult az ökle s nagyot sóhajtott:

— Lehet, hogy mondtam. De akkor részeg voltam. Félesztendő óta sokszor voltam részeg. Elveszett a nyugalمام.

— Az asszony miatt? — kérdezte részvétellel egy esküdt.

— Igen. Ő miatta. Nem becsült meg engem, pedig a lelkemet is odaadtam volna érte.

— Hát mondja őszintén Muntán — szólott ismét az elnök — mit tudott maga a felesége és a segédjegyző közötti viszonyról?

— Tudni nem tudtam semmit. Mert ha bizonyosat tudtam volna, agyonütöttem volna mind a kettőt. De sejtettem. Észrevettem, hogy az asszony nem huz már hozzám úgy, mint azelőtt. Titokban sirt is. Egy hónap előtt együtt mentem vele a templomba. Találkoztunk a segédjegyzővel. Az asszony a füléig elpirult. Az egész falu tudta már, hogy megcsal engem az az asszony, csak én nem voltam bizonyos benne.

— Nos és most már meggyőződött róla?

— Nem. Csak érzem. Különb sem győződhettem volna meg, mert harmadnapra azután, hogy a segédjegyzőt az én házam előtt holtan találták meg, engem letartóztattak.

— Ezzel nem megyünk semmire, gondolták a bírák.

Az ügyész gondolt egyet.

— Indítványozom tisztelt esküdtbiróság, hogy a vádlottat szembesítsék a feleségével.

— Hívják be Munton Tógyernét! — rendelte el az elnök.

Perc múlva az asszony belépett. Az urára rá sem nézett. Kerülte a pillantását.

— Muntán Tógyerné, Mohos Julianna, szólt az elnök. A maga férjét gyilkossággal vádolják s maga mint tanu fog szerepelni ebben az ügyben. De csak úgy, ha akar. A törvény megengedi, hogy férje rokona ellen nem kényszerítheti a bíróság a tanut a valamásra.

— De én vallani akarok — szólt elszántan az asszony.

— Akkor figyelmeztetem, hogy esküt kell tenni a vallomásra.

— Mindent elmondok, amit tudok... És köny szökött a szeméből.

Muntán Tógyer riadtan nézett a feleségére. Aztán dühösen felugrott:

— Ne higgyenek neki: hazudik! Csak szabadulni akar tőlem.

— Hallgass Tógyer — szólt nyugodtan az asszony — én az igazat fogom mondani.

— Sátán! — nyögte a vádlott.

— Mondja Muntán Tógyerné, tudja maga, ki ölte meg a jegyzőt?

— Tudom.

— Kicsoda? — kérdezte tompán az elnök.

— Én.

A teremben zaj támadt.

— Mi az? Talán nem jól értettem. Maga?...

— Igenis én öltem meg a segédjegyzőt. Én szurtam a kést a szívébe.

— Vigyázzon, hogy mit beszél. Ne vállalja magára a más bűnét. Mert ez is bűn.

— Csak az igazat mondom. Én öltem meg. Ő elcsábított és én vissza akartam térni az uramhoz. Sajnáltam ezt a szegény Tógyert, mert jó volt hozzám és szeretett még akkor is, mikor az egész világ telekiabálta a fejét az én szégyenemmel. Elmondja mindenkinek, hogy az övé voltam. Elmond mindent, mindent. És én fogtam a kést és beléje szurtam. Így történt tekintetes bíróság. Az uram ártatlan. Ő akkor kint járt a Biagurán. Az elveszett tehenet kereste...

Szombatos Elemér.

A bátaszéki anyakönyvi hivatal értesítése

1904. évi július 24 től július 6-ig.

Született.

Kolbert Mihály, Schön József, Scherer Maria Margit, Kovács Teréz, Gaszner János, Schiffer Teréz, Schancenbacher Miklós.

Meghalt:

Gerencsér Ignácz 2 és fél hónapos veleszületett gyengeség, Bengl János 31 éves vérmérgezés, Márton Mihály 2 és fél hónapos veleszületett gyengeség, Wolf Vince 4 hetes veleszületett gyengeség, Tatár István 42 éves tüdővész.

Felelős szerkesztő: Joó Károly.

A „Kávé király“-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „Király kávé“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	4 kor.	80 fill.
2 " " "	9 " "	—
4 " " "	17 " "	20 " "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 posta-csomag 5 kgr. legfinomabb	Cuba	kor. 13.50
1 " " "	Ceylon	12.—
1 " " "	Jamaica	11.20

BIRÓ és TÁRSA

a „Kávé király“-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király“-hoz

I amer. gyorsfőző és I háztartási mérleg

INGYEN!

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tuhalmozott raktáromból világhírű s kiválósgukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

6 db	mexikói ezüst asztali kés,
6 "	" " evővillát,
6 "	" " evőkanalat,
12 "	" " kávékanalat,
6 "	" " kiváló desszertkést,
6 "	" " kiváló desszertvillát,
1 "	" " mexikói ezüst levesmerítőt,
1 "	" " " tejsmerítőt,
2 "	" " eleg. szal. aszt. gyertyatartót

46 db össz. csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló horokképeségű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belüli is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

SCHEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3/a, sz.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdit jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fül-ugás, nehéz ba lás, epilepsia (eskör), ideg-ség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3/a. szám.

Fűszer-, vegyes- és divatárakereskedőket látogató utazók és helyi ügynökök

fényes mellékkeresetre

tehetnek szert egy alkalmi mellékcikk ajánlásával, melyre minden kereskedőnek szüksége van. Ajánlatokra azonnal válaszolunk.

Apolló-nyomda

Budapest, VII., Almássy-tér 2.

Ne vegyen

senki

hangszert,

míg

REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerész

es. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zeneakadémia szállítója

315 ábrával ellátott legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

BUDAPESTRŐL,
VI. Király-u. 44/II.

PREIS BUCH GRATIS

Jorgó János óras.

Gyári raktár:

WIEN, III/4.,
Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapacóra, nickel-tokban, 36 órai járással frt 2.30. 8039. sz. valódi ezüst pánczél-láncz 15 gr. frt 1.— 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű frt 5.— 7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas frt 11.50. 7929. sz. jó ébresztő óra frt 1.20.

Szíveskedjék nevemre és a házszámra 75/B. pontosan figyelni.

